

«L'enclavament de Bellaterra», art al campus

L'acció d'enclavament de l'obra de Perejaume, situada entre la riera de l'eix central i la Facultat de Dret. **PÀG.13**

RESISTÈNCIA A LA QUIMIOTERÀPIA

Un equip d'investigadors del Grup de Mutagènesi de la UAB, dirigit pel doctor Jordi Surrallés, ha descobert un dels mecanismes que utilitzen les cèl·lules canceroses per resistir a la quimioteràpia. El treball s'ha publicat a la revista *The EMBO Journal*. **PÀG. 9**

LLIBERT FORTUNY OBRE L'ARTEFACTE 07

La música de Llibert Fortuny Elèctric Quintet (a la foto) va encetar el minifestival Artefacte 07, que la UAB organitza a la Sala de Teatre. Cinc actuacions integren el programa del festival, caracteritzat per una tendència trencadora. **PÀG.14**

APROVAT EL PRESSUPOST

La UAB ja ha aprovat el pressupost per a l'any 2007, que presenta un creixement del 10,90 % respecte del de l'any anterior. El pressupost és de 293 milions d'euros i està desplegat en set capítols de despeses i en sis d'ingressos. **PÀG. 3**

La majoria d'universitats consideren massa obert el document per a l'elaboració de títols

➤ La UAB, en canvi, valora positivament que cada universitat pugui presentar la seva pròpia oferta

La vicerectora d'Afers Acadèmics, Dolors Riba, va presidir, el 7 de febrer, la sessió del Consell de Govern a causa de l'absència del rector. En l'àmbit d'informacions estatals, la vicerectora va explicar el contingut de la darrera reunió de la Conferència de Rectors de les Universitats Espanyoles (CRUE), en què es va posar de manifest la preocupació de la majoria de rectors de les universitats espanyoles pel document presentat pel Ministeri d'Educació i Ciència sobre directrius per a l'elaboració de títols universitaris.

La vicerectora va comentar que els rectors consideren el document massa obert i discrepen del fet que no hi hagi una normativa més concreta sobre aquesta qüestió, cosa que la UAB, en canvi, valora positivament, ja que permet que cada universitat pugui presentar la seva pròpia oferta.

Riba també va informar de la darrera reunió del Consell de Coordinació Universitària, a la qual va assistir personal-

ment, i va dir que fins al 30 de març hi ha temps perquè les universitats puguin presentar al·legacions al document de directrius. Dolors Riba va comentar la tramitació parlamentària que està seguint el projecte de llei de modificació de la Llei orgànica d'universitats (LOU) i algunes de les esmenes que el PSOE hi ha introduït al Senat. També va informar

L'ampliació de la Vila podria acollir-se als beneficis del pla d'habitatge estatal

de l'assistència de la ministra de l'Habitatge al ple del Consell per presentar el pla de promoció de l'habitatge per als estudiants universitaris, i va comentar que s'està estudiant la possibilitat que el projecte d'ampliació de la Vila Universitària, que està en fase d'execució, es pugui acollir als beneficis de finançament que preveu aquest pla.

Dins l'àmbit de Catalunya, va explicar que ha finalitzat l'última fase d'avaluació dels màsters, que s'han estimat les al·legacions de la UAB en relació amb tres titulacions i que tres més han quedat desestimades. Va anunciar l'aprovació imminent, per part de la Junta del

Consell Interuniversitari de Catalunya, de l'oferta general de màsters de tot Catalunya.

Pel que fa a la UAB, la vicerectora va informar que el 28 de febrer es va constituir la fundació Parc de Recerca UAB i que es preveu fer un acte d'inauguració cap a mitjan juny. També va explicar que s'ha iniciat el procés de disseny del nou mapa de titulacions d'aquesta universitat i que els centres tenen fins al 30 de març per fer una primera proposta.

ETAPA DE TREBALL

A continuació hi haurà una segona etapa de treball entre l'equip de govern i cadascun dels centres, que hauria d'acabar abans de l'estiu per tal de, finalment, presentar la proposta corresponent al Consell de Govern. Dolors Riba també va comentar la incidència que pot tenir en aquesta qüestió el procés de modificació de la LOU. A continuació, va informar que el Vicerectorat d'Economia està treballant el tema de la distribució i assignació d'espais i va dir que al seu moment es presentarà una proposta al Consell de Govern.

Finalment, el secretari general, Rafael Grasa, va informar de la negociació amb l'Ajuntament de Cerdanyola del conveni de col·laboració amb la UAB.

MÉS INFORMACIÓ: www.uab.cat/relacions_institucionals

ACORDS

ESTUDIANTS

S'elegeixen els representants dels estudiants a les Comissions del Consell de Govern.

TÍTOLS DE POSTGRAU PROPIS

S'aprova la participació de la UAB en els Centres d'Investigació Biomèdica en Xarxa (CIBER), que es constitueixen per al foment de determinades àrees temàtiques de l'àmbit de la biomedicina i de les ciències de la salut.

INSTITUTS VIRTUALS

S'aprova la participació de la UAB en els instituts virtuals que es constitueixen a conseqüència de la participació de la Universitat en el 6è Programa Marc de la Unió Europea.

PLACES DE PERSONAL

S'aprova la modificació del reglament per a la provisió de places de personal docent investigador dels cossos docents universitaris i per a la contractació de

personal acadèmic permanent i temporal i personal investigador en formació en la categoria d'ajudant.

DECLARACIÓ SOBRE LA MEMÒRIA HISTÒRICA

El Consell de Govern aprova una declaració en què manifesta, entre d'altres, que vol impulsar una recuperació de la memòria històrica que evidenciï la lluita per les llibertats i faci palès el caràcter criminal de la dictadura franquista.

CAMPUS

El pressupost per a l'any 2007 és de 293 M d'euros

Augmenta un 10,9 % respecte del que tenia la UAB l'any anterior

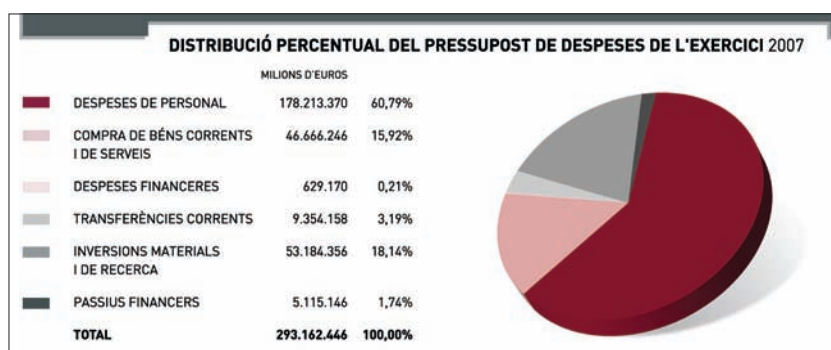
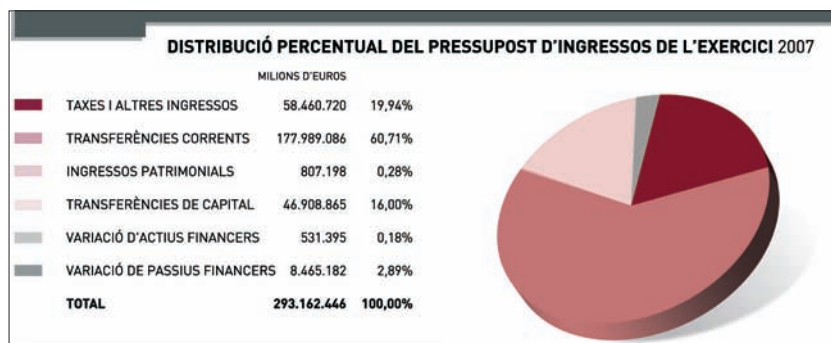
➤ El pressupost per a l'any 2007 es desplega en set capítols de despeses i en sis d'ingressos

El Consell Social de la UAB, reunit el 2 de febrer passat, i el Consell de Govern, reunit el 20 de desembre de 2006, van aprovar el pressupost de la Universitat Autònoma de Barcelona per a l'any 2007 de 293.162.446 euros.

Desplegat en set capítols de despeses i en sis d'ingressos, el pressupost de l'any 2007 registra un creixement del 10,90 % respecte del de 2006.

Quant a les despeses, el capítol 1 (despeses de personal) és el de major import i registra un augment d'un 8,56 % respecte del de 2006. Són 178,2 milions d'euros –un 60,8 % del total– repartits entre personal acadèmic –36,8 %–, personal d'administració i serveis –21,9 %–, i altre personal (postgrau, ICE, etc.) –2,1 %.

La resta de la despesa es reparteix en un capítol titulat «Despesa de funcionament», que conté la despesa de funcionament, les despeses financeres, els becaris d'investigació i les transferències a altres institucions (56,7 milions d'euros), i inversions i altres operacions de capital, com obra nova i equipament de recerca, programes de recerca i convenis i amortització de préstecs (58,3 milions d'euros).

En definitiva, la despesa de la UAB s'estructura en un 60,8 % de despeses de personal, un 19,3 % de despeses de funcionament i un 19,9 % d'inversions i altres operacions de capital.

En grans xifres i pel que fa als ingressos, les partides més importants tenen un origen públic, amb gairebé 186 milions d'euros procedents de la Gene-

ralitat de Catalunya (169,3 milions d'euros segons el model de finançament i altres subvencions específiques i 16,6 milions d'euros per a inversions), d'altres organismes públics mitjançant subvencions finalistes (34,4 milions d'euros), de l'Estat, de la Generalitat i de la Unió Europea per a recerca competitiva (7 milions d'euros), i de la Unió Europea per a inversions, recerca i intercanvi (1,8 milions d'euros).

Els ingressos de procedència privada, 64,1 milions d'euros, provenen majoritàriament de taxes, matrícules i prestació de serveis (40,1 milions d'euros), de cursos de formació continuada (10 milions d'euros), de convenis amb empreses i institucions per a la recerca i transferència de tecnologia (9,3 milions d'euros) i d'empreses, famílies i entitats sense ànim de lucre –ingressos finalistes– (4,7 milions d'euros). En definitiva, els ingressos de la UAB s'estructuren en un 78,1 % de procedència pública i en un 21,9 % de procedència privada.

Un pla que compromet a tots

L'elaboració del pressupost anual de qualsevol organització sempre està subjecta a una certa incertesa, atès que bona part de les xifres que configuren la previsió d'ingressos i de despeses prové d'estimacions basades en conductes, actuacions i decisions de persones i institucions externes. Enguany, la incertesa podia ser superior, ja que la convocatòria d'eleccions al Parlament de Catalunya feia preveure que no es disposaria de pressupostos de la Generalitat fins ben entrat el 2007. Sortosament, el mes d'octubre de 2006, es va signar el Pla de finançament per a la millora de les universitats públiques catalanes, basat en un acord de govern. Aquest pla assegura un creixement dels fons destinats al finançament corrent de les universitats fins al 2010. A canvi, les universitats assumeixen uns compromisos d'increment de l'eficiència i l'eficiència. Un escenari d'aquestes característiques és insòlit, no s'havia donat mai i permet que les universitats planegem les nostres actuacions i pressupostos a quatre anys vista. La racionalitat que aporta aquesta situació segur que ens fa ser més rigorosos en les previsions i execucions de cada un dels anys d'aquest període.

Immaculada Vilardell, vicerectora d'Economia

L'experiment Miller-Urey s'instal·la a la UAB

El vicerector Joan Carbonell, en un moment de la inauguració de la reproducció de l'experiment.

➤ Dins els actes de l'Any de l'Evolució, s'inaugura una reproducció de l'aparell a Ciències i a Biociències

Dins els actes de celebració de l'Any de l'Evolució de la UAB, les facultats de Ciències i de Biociències van organitzar, el 28 de febrer, la jornada Evolució Prebiòtica. La jornada va incloure diverses xerrades i la inauguració de la reproducció de l'aparell de Miller-Urey que s'ha instal·lat de manera permanent a les facultats de Ciències i de Biociències.

La jornada va començar amb la conferència «Escenaris evolutius previs a l'escenari planetari», a càrrec del Dr. Josep Castells, de l'Institut d'Estudis Catalans. Tot seguit, va ser el torn de la conferència «Estudis sobre l'origen abiòtic de la matèria orgànica a la terra i el projecte espacial Apollo», que va pronunciar el Dr. E. Gelpí, de l'Institut d'Investigacions Biomèdiques de Barcelona.

CONFERÈNCIES

Antonio Lazcano, de la Universitat Nacional Autònoma de Mèxic, va impartir la conferència «Genòmica comparada y evolución celular temprana: entre el optimismo y la desesperanza». I, finalment, Jordi Isern, de l'Institut d'Estudis Espacials de Catalunya, va moderar una discussió general.

A la inauguració de la reproducció de l'experiment de Miller-Urey, Xavier Parès, catedràtic de Bioquímica i de

Biologia Molecular de la Universitat Autònoma de Barcelona, va agrair la col·laboració de les facultats, del Rectorat de la UAB i de l'empresa AFORA, que n'ha construït la reproducció, i a continuació va explicar la història de l'experiment i el seu funcionament.

D'altra banda, Josep Puig, en representació d'AFORA, SA, va assegurar que «és un orgull per a AFORA» contribuir a l'Any de l'Evolució de la UAB amb

Una prova de l'origen de la vida

L'experiment de S. L. Miller i H. C. Urey (1953) va significar una prova substancial de la hipòtesi sobre l'evolució química i l'origen de la vida formulada per A. I. Oparin i J. B. S. Haldane, els quals havien proposat que les condicions de la Terra primitiva eren les desencadenants de la síntesi de compostos orgànics a partir de precursors inorgànics. Miller i Urey, a la Universitat de Chicago, van construir un aparell que simulava aquestes condicions i, a partir de vapor d'aigua, metà, amoníac, hidrogen (H₂) i descàrregues elèctriques, van obtenir diverses molècules orgàniques.

aquesta rèplica de l'experiment. Finalment, Joan Carbonell, vicerector d'Estudiants i de Promoció Cultural de la UAB, va destacar que la instal·lació és «un monument que commemora un avenç important per esbrinar el nostre origen».

Al·l'acte, també van ser-hi presents Jordi Bartrolí, degà de la Facultat de Ciències, i Jordi Barbé, degà de la Facultat de Biociències.

PREMIS

Antonio Armario rep el Premi Fundació Uriach

Antonio Armario, catedràtic del Departament de Biologia Cel·lular, de Fisiologia i d'Immunologia, ha rebut el Premi Fundació Uriach de Ciències de la Salut pel seu estudi «Estrès: fisiologia i patologies derivades. Recerques per al coneixement dels processos bioquímics i fisiològics que es produeixen amb l'estrès, així com les malalties associades a aquests processos». Armario (al centre de la foto) ha investigat els canvis hormonals que es produeixen en situacions d'estrès i els factors per explicar que hi hagi persones més susceptibles als seus efectes negatius.

Premi Ciutat de Barcelona per al professor Joan Sellent

Joan Sellent Arús, professor del Departament de Traducció i d'Interpretació, ha estat distingit amb el Premi Ciutat de Barcelona d'enguany, en la modalitat de Traducció en Llengua Catalana, per la seva traducció al català de l'obra *Panorama des del pont*, d'Arthur Miller. Segons el jurat, el professor Sellent ha superat de manera brillant les dificultats afegides que implica la producció d'un text teatral amb gran diversitat de registres socioeconòmics i regionals, alhora que ha valorat especialment el model de llengua utilitzada, que s'ha erigit en punt de referència de la traducció de teatre en català.

LA UAB formarà els directius de comerç i els distribuïdors

➤ Juntament amb l'Escola Superior de Comerç (Escodi), iniciarà uns nous estudis universitaris

La UAB impartirà el proper curs la nova titulació de Graduat en Direcció de Comerç i Distribució, un títol propi, de primer cicle i de tres cursos de durada. El total de crèdits requerits serà de 180 ECTS. La docència s'impartirà a la seu de l'Escola de Comerç i Distribució (Escodi), a Terrassa, i el nombre de places previst és de cinquanta. Hi podran accedir les persones que hagin superat les proves d'accés a la universitat, els diversos cicles formatius de grau superior, la prova de més grans de vint-i-cinc anys o titulats d'altres carreres universitàries.

La presentació d'aquests estudis es va fer en un acte públic, el 5 de març passat, que va ser presidit pel conseller d'Innovació, Universitats i Empresa, Josep Huguet, i en què va intervenir el rector, Lluís Ferrer, i la directora de l'Escodi, Núria Beltrán.

La directora de l'Escodi, el rector i el conseller.

Amb aquests nous estudis es proporcionaran els coneixements, les habilitats i les competències necessàries per exercir responsabilitats de direcció, d'organització i de gestió en l'empresa comercial, en un moment en què el sector del comerç es troba en un procés de complexitat creixent per l'augment de la competència, el canvi d'hàbits dels consumidors i la internacionalització.

A Catalunya hi ha unes 90.000 empreses del sector del comerç, amb uns 100.000 establiments i 350.000 treballadors, cosa que representa un 17 % de la població ocupada a Catalunya i un 13 % del PIB.

Avaluació de l'activitat docent a la UAB

Una quarantena de vicerectors i responsables de les unitats de qualitat de les universitats públiques catalanes van participar a la Universitat Autònoma de Barcelona, el 26 de febrer passat, en una jornada d'anàlisi i reflexió sobre l'avaluació de l'activitat docent del professorat, que va organitzar l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya (AQU).

La jornada va ser organitzada amb un objectiu doble: analitzar els resultats assolits els tres primers anys d'aplicació del model (2003-2006) i iniciar el procés per al disseny de les fases i els mecanismes per a la seva acreditació.

La implantació a les universitats públiques dels models d'avaluació de la docència, certificats per l'AQU Catalunya, han representat un pas endavant en

aquest àmbit. A partir dels criteris generals aprovats pel Consell Interuniversitari de Catalunya i de les indicacions de l'AQU Catalunya, les universitats han desenvolupat els instruments adequats que han permès l'avaluació de més de tres mil professors.

L'aprovació del Decret 405/2006, en el qual s'estableixen les retribucions addicionals del personal docent i investigador funcionari i contractat de les universitats públiques de Catalunya, com també la finalització de l'etapa experimental de posada en marxa del model, fan necessària la reflexió conjunta per tal de plantejar l'evolució futura d'aquest procés. A partir d'aquesta experiència, l'AQU Catalunya obrirà un període perquè les universitats puguin ajustar els seus models d'avaluació docent.

BREUS

El secretari d'Estat per a la Comunicació ve a la UAB

El secretari d'Estat per a la Comunicació del Govern del president Zapatero, Fernando Moraleda (en primer terme a la foto) va ser l'encarregat de pronunciar la conferència inaugural del primer Postgrau sobre Informació Sociolaboral que es fa en una universitat espanyola, organitzat pel Departament de Periodisme, amb la col·laboració del sindicat UGT. Va presidir l'acte la vicerectora d'Economia, Immaculada Vilardell, qui va destacar la preocupació de les institucions per la comunicació, mentre que el degà, J. M. Blanco, i el secretari general de la UGT, J. M. Álvarez, van glossar la col·laboració que ha facilitat la realització del postgrau. Moraleda va fer una defensa de les bones pràctiques periodístiques i del compromís amb la veritat, així com també de la utilització d'un llenguatge correcte.

Primera trobada de publicacions científiques

La I Trobada de Revistes i Publicacions Científiques sobre Comunicació, organitzada pel Departament de Periodisme, va acollir els responsables de les principals revistes i publicacions del ram de la comunicació i els avaluadors científics. En total, van assistir-hi prop d'un centenar de persones, moltes d'elles directors o responsables de les revistes universitàries sobre comunicació de l'Estat espanyol. Aquesta reunió va tenir lloc els dies 22 i 23 de febrer de 2007, a la Facultat de Ciències de Comunicació de la UAB. Durant les dues jornades es van tractar temes com els problemes actuals de les revistes científiques, les metodologies d'avaluació, la competència davant les revistes anglosaxones, les revistes digitals de comunicació, les plataformes digitals de publicació o l'estat de la qüestió a Iberoamèrica. D'altra banda, es van desenvolupar quatre grups de treball que van estudiar les accions per incentivar la cooperació entre publicacions.

Jornades de Recerca sobre Educació Lingüística

➤ Es va fer la presentació de la Xarxa Incentivadora de Recerca LLERA, que aplega 16 grups de recerca

Les I Jornades de Recerca sobre l'Educació Lingüística i Literària en Entorns Plurilingües, que van tenir lloc a finals de gener, es van fer a la Casa del Mar de Barcelona, organitzades per la Xarxa Incentivadora de Recerca LLERA. Aquesta xarxa està coordinada pel Grup de Recerca d'Ensenyament i Aprenentatge de Llengües (GREAL), del Departament de Didàctica de la Llengua, de la Literatura i de les Ciències Socials de la UAB, que dirigeix la professora Anna Camps.

En les Jornades es va fer la presentació en públic de la Xarxa Incentivadora de Recerca LLERA, que aplega setze grups de recerca de set universitats catalanes. La xarxa representa, en un primer moment, la possibilitat de treballar coordi-

nadament en un projecte creat per posar en comú les investigacions al voltant de la didàctica de les llengües i la literatura que es desenvolupen a les universitats catalanes.

Aquesta proposta d'intercanvi científic entre investigadors procedents de diferents disciplines, com la pedagogia, la psicologia, la filologia, la lingüística o la didàctica de la llengua i la literatura, té com una de les seves fites l'avenç i la promoció de canvis en la concepció de l'ensenyament de les llengües i la literatura.

Les Jornades, amb una nombrosa assistència, van començar amb la conferència inaugural del professor convidat Jean-Paul Bronckart. La cloenda de les Jornades va ser a càrrec de Joan Carbonell, vicerector de la UAB, de Carme Muñoz, vicerectora de la UB, d'Anna Camps, directora de la Xarxa LLERA, i d'Ernest Maragall, conseller d'Educació de la Generalitat de Catalunya.

FOTONOTÍCIA

Didàctica de la memòria històrica

Els dies 8, 9 i 10 de febrer, es van fer les IV Jornades Internacionals de Recerca en Didàctica de les Ciències Socials, dedicades a la recerca sobre l'ensenyament-aprenentatge de la memòria històrica. Hi van assistir prop de cent docents. Organitzades per la Unitat de Didàctica de les Ciències Socials de la UAB, van tenir el suport dels departaments d'Educació i d'Interior, de l'Ajuntament de Barcelona, de l'ICE de la UAB i de la Xarxa Incentivadora de la Recerca Educativa (XIRE). Professors d'Itàlia, Suïssa, França, Argentina i Xile i Joan Pagès (a la foto), de la UAB, van presentar la situació de la recerca i la innovació als seus països. També es van presentar algunes experiències de professores del Programa d'Educació per a la Ciutadania i altres per part de docents catalans i estrangers. Es va debatre el paper de la memòria en l'ensenyament de la història, es van valorar diverses propostes educatives i es va constatar que la situació de l'ensenyament-aprenentatge de la memòria i de la història planteja situacions molt semblants a tots els països.

BREUS

Congrés de les facultats de Dret de tot Europa

Els dies 22 i 23 de febrer va tenir lloc, al Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada, el congrés anual de l'European Law Faculties Association (ELFA). L'ELFA és una associació que va ser fundada a Lovaina (Bèlgica) l'any 1995 per un grup de vuitanta facultats de Dret pertanyents a universitats de diferents països d'Europa. Actualment disposa de 180 membres procedents de diversos països europeus. L'objectiu principal de les activitats dutes a terme per l'Associació se centra en la reforma del sistema dels ensenyaments del dret a Europa. La presidència de l'entitat l'ha exercit, des del mes de febrer de l'any passat, la catedràtica de Dret Internacional Privat de la UAB, Blanca Vilà Costa (a la foto).

Conveni per afavorir el consum responsable

Ensenyar a consumir de forma responsable, crítica i activa perquè les persones construeixin millor la seva forma de fer, sentir i pensar. Amb aquest objectiu, la UAB, a través del Departament de Didàctica de la Matemàtica i de les Ciències Experimentals, ha signat un nou conveni amb l'Agència Catalana del Consum. Amb aquesta col·laboració es pretén impulsar conjuntament les activitats de docència, innovació i recerca en el camp de l'educació del consum que tenen lloc a l'Escola Catalana del Consum. Aquest és el quart any consecutiu que ambdues entitats col·laboren en aquest projecte. L'acollida dels cursos i les activitats que imparteix l'Escola Catalana del Consum va experimentar el curs passat un augment molt important, amb la participació de 7.398 alumnes d'Educació Primària, d'Educació Secundària, d'Educació Especial i de Formació Inicial de Mestres. L'any anterior, la xifra d'inscrits va ser de 2.818. En el projecte, hi treballaran aquest curs nou auxiliars i un tècnic de recerca, a més d'un professor del Departament de Didàctica de la Matemàtica i de les Ciències Experimentals com a responsable.

Homenatge a Hortènsia Iturriaga durant el Dia de la Dona

La II Jornada Institucional de la Dona, el dia 8 de març, es va celebrar a la sala d'actes de l'edifici del Rectorat.

➤ En la jornada es van presentar treballs de recerca sobre el sexisme que s'han dut a terme a la UAB

En el marc de la II Jornada Institucional de la Dona, el dia 8 de març, la UAB va retre homenatge a la professora Hortènsia Iturriaga per la seva defensa dels drets de les dones a la UAB. L'any passat va ser el primer any que es va celebrar aquesta proposta institucional del Dia de la Dona amb un homenatge a la professora Judith Astelarra.

En el transcurs de l'acte, que va presidir la vicerectora de Relacions Institucionals i Responsable de Polítiques de Gènere, Anna Cros, es van presentar les recerques finançades en la segona convocatòria d'ajuts de la UAB a treballs d'investigació sobre el sexisme, que van presentar Raquel Piqué, del Departament de Prehistòria, i Susanna Subirà, del Departament de Psicologia Clínica i de la Salut.

La vicerectora Anna Cros i la directora de l'Observatori per a la Igualtat de la UAB, María Jesús Izquierdo, van presentar els resultats del primer pla d'acció per a la igualtat entre dones i homes, la memòria de l'Observatori i les propostes de futur.

Anna Cros va destacar els efectes positius del pla, tant en l'aspecte de crear consciència com en les mesures que ja s'estan duent a terme.

Lupe López Iturriaga va glossar la personalitat de la professora de Química Hortènsia Iturriaga en els seus aspectes de mare compromesa i científica competent i apassionada per la seva feina.

L'Observatori per a la Igualtat va presentar un vídeo on professors i exalumnes de la UAB van parlar de la tasca de la professora a la Universitat. Teresa Eulàlia Calzada va recordar el paper fonamental que va tenir la professora Iturriaga en la posada en marxa de la revista *Enseñanza de las Ciencias*, que és un referent per als professors d'ensenyament secundari i universitari.

La professora Iturriaga va criticar l'educació religiosa de la seva infantesa i va explicar les dificultats per compaginar la vida familiar i la professional. Va tenir un record per al seu mestre Enric Casassas i per a Josep Laporte, amb qui va formar part del seu equip rectoral. Va recordar que els fundadors de la UAB van combinar la lluita contra la dictadura amb l'entusiasme per donar una educació que ajudés a treure el país de la misèria intel·lectual en què vivia i amb la responsabilitat per la formació científica. Va recordar l'impuls que va tenir la Universitat sota el govern de Felipe González, amb la primera aposta seriosa a favor de la investigació. Hortènsia Iturriaga va reafirmar també la seva estima per l'Autònoma i va fer una crida per lluitar contra l'apatia davant els nous reptes de la Universitat.

La professora Hortènsia Iturriaga, amb la seva filla.

BREUS

Estudi sobre la qualitat de vida de les persones grans

L'Institut de l'Envel·liment de la UAB va presentar l'informe «Qualitat de vida de les persones grans de Catalunya», el dia 7 de febrer, a La Pedrera, fet amb el patrocini de la Fundació Viure i Conviure de Caixa Catalunya. L'estudi, basat en 2.500 entrevistes a persones més grans de 65 anys que viuen a casa seva, mostra que quasi la meitat d'aquestes persones consideren que gaudeixen de bona o molt bona qualitat de vida, i que són els homes els qui es troben millor físicament i psíquicament, encara que els seus hàbits comportin més risc –per exemple, consum de tabac i alcohol– que els de les dones. Això s'explica pel fet que hi ha altres factors que influeixen positivament en la qualitat de vida, com ara els nivells educatiu, econòmic i de qualificació de l'ocupació professional, que en aquest segment de la població són significativament més alts en els homes que en les dones. Quant a les diferències territorials, aquest sector de la població percep que la qualitat de vida és millor a les comarques centrals, a les comarques gironines i a Barcelona ciutat. Una dada que també influeix positivament en aquesta percepció són les relacions familiars: un 95 % de les persones enquestades està satisfet amb la seva relació amb els fills i nés.

La UAB fa una declaració sobre la memòria històrica

El Consell de Govern de la Universitat Autònoma de Barcelona, reunit el 7 de març, va aprovar una declaració sobre la memòria històrica que estableix que «cal anar més enllà dels gestos simbòlics i declarar de manera expressa la il·legalitat de la dictadura de Franco», i advoca pel «reconeixement legal de totes les víctimes» i per deixar «sense validesa legal les decisions repressives derivades de l'entramat jurídic del franquisme», entre altres iniciatives. En la declaració es diu que «cal que l'Estat es responsabilitzi d'impulsar i donar suport a les investigacions dels fets esdevinguts en el passat, sense que això reemplaci el dret de les víctimes a la justícia» i que «s'ha de garantir la preservació, la conservació, l'inventari i la catalogació dels diferents arxius que tinguin dipositats documents sobre la guerra civil i la dictadura franquista». A més, «cal donar suport a tot el procés de recuperació de la memòria divulgant-ne les investigacions, els treballs i els estudis».

La UAB organitza un congrés sobre la poesia de Carles Barral

➤ Els tres dies de xerrades van ser dirigits per l'escriptora i professora Carme Riera

La població tarragonina de Calafell, que va veure néixer, viure i morir Carles Barral, va retre homenatge a l'escriptor, editor i senador socialista amb el primer congrés internacional dedicat íntegrament a la seva figura, i que estava organitzat per la UAB. El Congrés va coincidir amb els cinquanta anys de la publicació del seu poema «Metropolitano».

Els tres dies de xerrades i conferències van ser dirigits per l'escriptora i filòloga Carme Riera, experta en el grup poètic dels anys cinquanta, al qual pertanyia Barral. Entre els prop de seixanta assistents, també hi havia els escriptors José Caballero Bonald, Josep Maria Castellet i Jaume Ferran, a més de la vídua de l'autor, Yvonne Hortet, i el regidor de Cultura de Calafell, Miquel Roso.

Carles Barral sempre va viure a la seva casa de Calafell, per on van passar grans autors que, alhora, eren amics seus, com Gabriel García Márquez. Carme Riera va demanar a l'Ajuntament de Calafell que es comprometia a difondre la figura de Barral, «sobretot entre els alumnes d'ins-

L'alcalde de Calafell i la professora Carme Riera.

titut i els universitaris, atès que va ser un exemple cívic, poètic i literari. Volem més Barral», va afegir.

Jaume Ferran, gran amic de l'escriptor, va destacar l'interès de Barral pel mar i el seu llibre *Catalunya des del mar*. «La millor qualitat de Barral era la seva mediterraneïtat, que pot comparar-se amb la d'Eugeni d'Ors», va dir Ferran. Un gran nombre d'anècdotes i molts versos de Barral es van escoltar durant el Congrés, que va ser inaugurat a la Facultat de Filosofia i Lletres de la UAB amb la intervenció d'un altre gran amic de l'autor, l'exministre Alberto Oliart, qui va definir Barral com «un home de llibertat».

BREUS

Nous càrrecs

En l'àmbit laboral del personal d'administració i serveis, darrerament s'han produït diversos canvis organitzatius. D'una banda, s'ha creat una plaça de nova dotació: la d'administrador/a de personal acadèmic i de personal investigador en formació, que ocupa, des del 2 de març, Maria Contijoch Amill. D'altra banda, Anna Barragán Leiva, fins ara administradora de centre de Medicina, ocuparà la plaça d'administradora de centre de les facultats de Filosofia i Lletres i de Psicologia. Finalment, Àurea Roldán Barrera es responsabilitzarà de l'administració de centre de la Facultat de Medicina i, a més, s'ocuparà de dos projectes específics: el trasllat de la Facultat de Medicina al campus de Ciències de la Salut a Sant Pau, Barcelona, i la creació de l'espai interuniversitari de l'Hospital del Mar, format per la UPF i la UAB.

L'Escola de Turisme, premiada

L'Escola Universitària de Turisme i Direcció Hotelera de la UAB (EUTDH) és el primer centre universitari de formació turística de l'Estat espanyol que ha obtingut la certificació del Sistema Integrat de Qualitat i Medi Ambient, atorgada per Applus+. L'Escola ha assolit aquesta certificació gràcies al conjunt de normes, millores i indicacions relatives a la qualitat i el medi ambient implantades des de la seva obertura.

EL WEB

<http://www.uab.cat/engineyria>

La pàgina web de l'ETSE (Escola Tècnica Superior d'Enginyeria) és la primera de les webs de les facultats i escoles de la Universitat Autònoma de Barcelona que es presenten amb un nou concepte tant d'estructura de la informació com de disseny. Durant els pròxims mesos s'anirà ampliant per estar disponible també en castellà i en anglès.

L'entrada en funcionament de la nova web de l'ETSE suposa un salt qualitatiu en la millora tecnològica de la Universitat amb la incorporació de noves eines informàtiques que perfeccionen l'estructura i la gestió de la informació, l'actualització de continguts, la integració d'aplicacions i la posada en marxa de nous serveis. En definitiva, es tracta d'un pas important en la millora de la web.

RECERCA

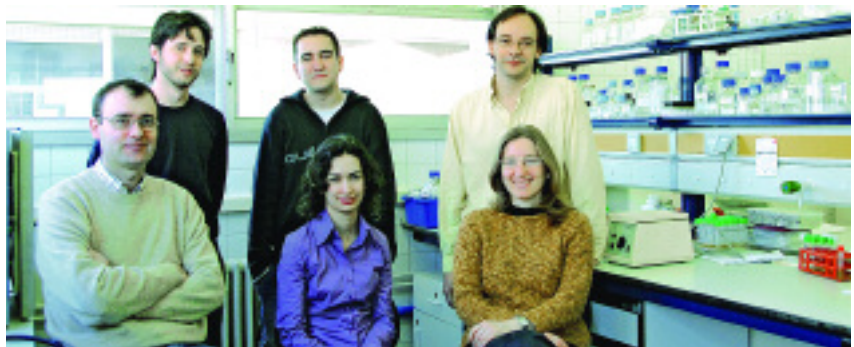
Científics de la UAB descriuen el mecanisme de resistència de les cèl·lules a la quimioteràpia

➤ L'estudi obre les portes al desenvolupament de noves estratègies per fer més eficaç aquest tractament

Un equip d'investigadors del Grup de Mutagènesi de la UAB, dirigit pel doctor Jordi Surrallés, ha aclarit un dels mecanismes que utilitzen les cèl·lules canceroses per resistir la quimioteràpia. En el seu treball, publicat a *The EMBO Journal*, ha descrit com les proteïnes de la ruta Fanconi/BRCA reconeixen la presència de mutacions genètiques per reparar-les.

Els investigadors han constatat, a més, que l'alteració d'aquest mecanisme permet que les cèl·lules tumorals siguin molt més sensibles a determinats fàrmacs. Aquest descobriment permetrà desenvolupar estratègies per aconseguir que els tumors siguin més vulnerables a la quimioteràpia.

La ruta supressora de l'anèmia de Fanconi/BRCA és un mecanisme cel·lu-

El Grup de Mutagènesi, dirigit per Jordi Surrallés, ha fet la descoberta.

lar que permet identificar mutacions genètiques per tal de corregir-les. Les proteïnes implicades en aquesta ruta són, en gran part, responsables de la resistència dels tumors a molts agents antitumorals destinats a matar les cèl·lules tumorals, identifiquen les alteracions cel·lulars que provoca la quimioteràpia i les corregeixen actuant «accidentalment» a favor del tumor.

Molts tumors tenen anomalies moleculars en aquesta ruta. Gràcies a aquests defectes, els tumors poden tractar-se de

manera eficient amb determinats agents antitumorals. Hi ha, com a mínim, tretze gens implicats en la ruta. Saber com funciona aquesta ruta reparadora de l'ADN té un gran interès biomèdic, ja que determina l'eficàcia de la quimioteràpia en un gran nombre de tumors. El fet, però, que almenys tretze gens estiguin implicats en la mateixa ruta en dificulta enormement l'estudi. L'equip de Surrallés ha aclarit un dels interrogants principals: quines proteïnes cooperen en la reparació del dany genètic.

La Facultat de Veterinària estrena l'Edifici de Necròpsies

Entrada del nou edifici.

La Facultat de Veterinària de la UAB ha estrenat el nou Edifici de Necròpsies, situat al costat del CReSA i de la mateixa Facultat. Aquestes noves instal·lacions donaran servei tant als estudiants de Veterinària que necessitin fer pràctiques de necròpsies (anatomia patològica) com a la comunitat investigadora, i suposen una millora substancial respecte a les instal·lacions que tenia fins ara la Facultat.

El centre ja està en funcionament i s'utilitza principalment per donar servei a l'Hospital Clínic Veterinari, a les granges de la Facultat, al CReSA, i també per

donar suport a diverses línies de recerca, com estudis sobre fauna salvatge, treballs sobre nutrició, etc. També dona servei a clíniques veterinàries i a particulars.

A més de dues sales de necròpsies, les instal·lacions inclouen un laboratori, un magatzem, un despatx i dues càmeres frigorífiques, una de les quals té un polispast que permet l'entrada d'animals grans (cavalls, vaques, etc.).

L'Edifici de Necròpsies també incorpora un sistema de tractament químic de residus que permet eliminar les restes orgàniques d'una manera completament segura.

Grup CIMITEC

➤ Aquest és un grup pioner en l'aplicació de metamaterials en sistemes de comunicació

El Centre d'Investigació en Metamaterials per a la Innovació en Tecnologies Electrònica i de les Comunicacions (CIMITEC), adscrit al Departament d'Enginyeria Electrònica de la UAB i membre de la Xarxa de Centres de Suport a la Innovació Tecnològica (Xarxa IT) del CIDEM (Generalitat de Catalunya), és un grup pioner en l'aplicació de metamaterials en sistemes de comunicació.

Els metamaterials són uns nous materials artificials caracteritzats pel fet que les seves propietats electromagnètiques i òptiques es poden controlar a voluntat (i són, a més, propietats diferents de les dels seus elements constituents). Això fa possible aconseguir estructures amb unes propietats úniques que no es troben presents en cap medi natural conegut.

Els metamaterials tenen un gran potencial en el camp de les tecnologies electrònica i de les comunicacions. Les petites dimensions dels elements constituents dels metamaterials, juntament amb les seves propietats controlables, els fan adients per al disseny de components i subsistemes de comunicacions.

El CIMITEC treballa en l'aplicació de les tecnologies metamaterials en l'optimització i la miniaturització de components de radiofreqüència i microones per a sistemes de comunicació. En particular, el grup ha desenvolupat una me-

El CIMITEC ha liderat diversos contractes de transferència de tecnologia sobre la base dels metamaterials.

todologia per dissenyar components planars que permet obtenir components molt més petits que els dispositius convencionals, amb millors prestacions i amb noves funcionalitats.

Aquesta metodologia es pot aplicar a sectors com ara les comunicacions sense fil de banda ampla, satèl·lits de comunicacions, sistemes radar, sistemes d'identificació per radiofreqüència (RFID), defensa, etc.

NOUS PRODUCTES COMPETITIVS

Tanmateix, el CIMITEC treballa en altres aplicacions on la miniaturització i la millora de les prestacions poden permetre dissenyar nous productes competitius. Un exemple n'és el desenvolupament d'etiquetes en miniatura per RFID, que s'està duent a terme amb el suport del projecte europeu Eureka METATEC.

El CIMITEC ha liderat diversos contractes de transferència de tecnologia sobre la base dels metamaterials, alguns

dels quals amb multinacionals del sector de les comunicacions, i ha participat en diversos projectes europeus amb participació d'empreses.

Forma part de la Xarxa d'Excel·lència de la Unió Europea Metamorphose i Coordina la Xarxa Espanyola de Metamaterials (REME), ambdues orientades al foment, la recerca i la formació en el camp dels metamaterials. D'altra banda, el CIMITEC va guanyar el 5è Premi Duran Farell d'Investigació Tecnològica, que concedeix el Consell Social de la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC).

Capçals de comunicació

Les tecnologies de banda ultraampla (UWB) s'utilitzen per a la transmissió de senyals que requereixen elevats amplituds de banda de transmissió (veu, dades, vídeo i multimèdia en general) en entorns interiors (oficina, llar...). Aquestes tecnologies es veuen afectades per senyals interferents que fan necessari l'ús de filtres als terminals de comunicació.

Atès que els filtres són normalment components de grandària considerable, la miniaturització que permeten assolir les tecnologies metamaterials és fonamental per a la superació dels colls d'ampolla que planteja la compactació i la integració plena dels capçals de comunicació.

El CIMITEC ha desenvolupat recentment uns filtres, basats en metamaterials, compatibles amb la tecnologia UWB i útils també per a moltes altres aplicacions, amb una combinació pionera de miniaturització i prestacions.

Invisibilitat

Els metamaterials permeten produir estructures amb propietats que no existeixen a cap medi natural. Un bon exemple en són els anomenats medis d'índex de refracció negatiu (no es coneix cap medi natural que presenti un valor negatiu de l'índex de refracció), que presenten propietats sorprenents que els fan capaços de superar els límits de resolució de les lents convencionals. El disseny de lents mitjançant aquestes estructures pot suposar el pas cap a una nova òptica i pot tenir aplicacions molt interessants en diversos camps, com ara els sistemes de generació d'imatges. Recentment, per exemple, s'ha fet la primera demostració experimental de la invisibilitat a freqüències de microones. S'ha dissenyat una estructura cilíndrica mitjançant metamaterials que actua com un escut capaç de fer invisible qualsevol objecte al seu interior (a més del mateix escut) a les radiacions en el rang de les microones.

La UAB coordina un projecte per a la recerca de vacunes

➤ Investigarà els requisits dels candidats viables per a assaigs i crearà eines bioinformàtiques

Recentment s'ha posat en marxa el projecte de recerca STREP Assessment of Structural Requirements in Complement-Mediated Bactericidal Events: Towards a Global Approach to the Selection of New Vaccine Candidates –BacAbs–, que portarà a terme un consorci de nou organismes europeus coordinat per Xavier Daura, professor d'investigació ICREA de l'Institut de Biotecnologia i de Biomedicina de la UAB.

L'objectiu del projecte és implementar una nova aproximació multidisciplinària per investigar els requisits de candidats viables (bactericides) per a assaigs de vacunes i desenvolupar eines bioinformàtiques per a la predicció del grau d'acompliment d'aquests requisits, partint de la informació generada en projectes anteriors per membres del consorci. Així, el projecte BacAbs pretén establir una anàlisi sistemàtica de seqüència, estructura, dinàmica i interaccions de proteïnes diana seleccionades utilitzant com a sistema model *Neisseria meningitidis* serogrup-B, un patògen causant de septicèmia i meningitis per al qual no existeix una vacuna efectiva.

El projecte de recerca de vacunes és d'abast europeu.

El consorci BacAbs comprèn un soci industrial amb àmplia experiència en el desenvolupament de vacunes –Novartis Vaccines and Diagnostics, d'Itàlia–, tres petites o mitjanes empreses amb gran experiència en diversos aspectes tecnològics clau del projecte –ASLA Biotech, de Letònia; Bio-Xtal, de França; i Infociencia, d'Espanya– i cinc institucions acadèmiques amb grups reconeguts internacionalment pels seus estudis teòrics i experimentals d'estructura de proteïnes i interaccions –Universitat Autònoma de Barcelona (Espanya); Consiglio Nazionale delle Ricerche (Itàlia); International University Bremen (Alemanya); Università degli Studi di Milano (Itàlia); i Universiteit Utrecht (Holanda). El projecte BacAbs dura tres anys i està finançat pel VI Programa Marc de Recerca de la Unió Europea.

BREUS

Peixos del mar de Bellingshausen

El mar de Bellingshausen és una remota part de l'oceà que envolta l'Antàrtida, un indret aïllat, inhòspit i gairebé inexplorat. El Dr. Jesús Matallanas, del Departament de Biologia Animal, de Biologia Vegetal i d'Ecologia de la UAB, ha participat en una expedició de l'*Hespérides* que ha permès estudiar la fauna que habita aquesta regió. S'han estudiat exemplars de 23 espècies de peixos i ara s'està en fase de descriure'n unes quantes més per a la ciència.

Miopaties inflamatòries i intolerància al gluten

Les miopaties inflamatòries són malalties de caràcter immunològic que presenten un infiltrat inflamatori en el teixit muscular. La causa encara no es coneix prou bé, però es creu que es tracta d'una resposta immunològica anormal del nostre organisme. Com que s'han descrit casos en què la malaltia celíaca acompanya la miopatia, investigadors de la Unitat Docent de l'Hospital de la Vall d'Hebron de la UAB estan estudiant la possible relació entre aquestes malalties i la intolerància al gluten.

Estudien la incidència en la salut dels pòl·lens a Tenerife

La UAB ha renovat l'acord de col·laboració amb l'empresa Air Liquide per al projecte d'I + D Eolo PAT, que consisteix en la predicció aerobiològica de l'aire amb l'objectiu de conèixer el contingut de pòl·lens i espores de fongs de l'aire de Tenerife. El resultat del projecte –dirigit per Jordina Belmonte–, que va començar el 2004, és fruit de la recerca conjunta portada a terme per la UAB, l'Institut Nacional de Meteorologia i Air Liquide a través de l'Observatori Atmosfèric d'Izaña, a Tenerife. Amb aquest estudi, es possibilita la identificació anticipada de l'arribada de components al·lèrgens a l'illa de Tenerife.

El canvi climàtic, a les fotos d'A. Canela

El desglaç dels icebergs, la desaparició d'espècies per la desforestació o l'augment dels dies de boira són els símptomes més evidents que el clima està canviant. Més enllà dels estudis científics que demostren aquest extrem, l'objectiu de la càmera fotogràfica d'Andoni Canela ha captat exemples concrets d'un fenomen que ja ha posat en alerta les institucions polítiques de tot el món. L'autor de les instantànies va exposar part del seu treball al Centre de Recerca Matemàtica de la Facultat de Ciències,

en un acte organitzat per l'Institut de Ciència i Tecnologia Ambientals (ICTA). En concret, Canela va mostrar les fotografies que componen un reportatge publicat el darrer mes al dominical de *La Vanguardia*, on es podien observar diversos casos que clarifiquen una dinàmica negativa en relació amb l'augment de la temperatura del planeta: «A Grenlàndia encara es podia veure tundra verda el mes de setembre». Es tracta, segons Canela, d'un problema global que comporta unes conseqüències locals.

Clou el Fòrum de la Recerca 2006

La UAB treballa per esdevenir una universitat de recerca de primera

➤ La comunicació científica, les dones i els joves investigadors van centrar els debats de febrer

«La UAB vol ser una universitat de recerca de primera, reconeguda i diagnosticada com a tal dins del marc universitari europeu.» Amb aquestes paraules, el rector de la UAB, Lluís Ferrer, va cloure, el 27 de febrer passat, el Fòrum de la Recerca 2006, que la Universitat ha organitzat durant els últims quatre mesos.

El mes de febrer van tenir lloc quatre taules rodones i dues conferències per aprofundir en la reflexió sobre recerca universitària. La primera sessió es va dedicar a analitzar internament la recerca de la Universitat. Els ponents van posar en relleu els aspectes que cal potenciar de cara al futur, entre d'altres, la multidisciplinarietat de les recerques, la relació amb els centres de recerca i la internacionalització.

La comunicació científica va centrar el debat en la segona taula rodona. Els periodistes Milagros Pérez Oliva, Lluís Reales i Ignacio Coll van posar de ma-

Taula sobre les dones investigadores.

nifestar la importància per informar la societat sobre els coneixements generats a la Universitat i per influir en l'agenda política dels governants, alhora que van fer una crida a comunicar ciència amb emoció i rigor.

Les dues sessions restants es van dedicar a analitzar la situació de les dones i els joves investigadors. Durant la primera, es va denunciar la discriminació de gènere que pateixen les dones que fan recerca i es va demanar un sistema d'avaluació i de distribució de recursos igualitari. Els joves van demanar unes millors condicions laborals, en termes econòmics i d'estabilitat. També van tenir lloc dues conferències, a càrrec d'Andrew Stirling, catedràtic de Polítiques de Ciència i Tecnologia de la Universitat de Sussex, sobre polítiques científiques; i de Susan Hanson, sobre ciència i política científica als Estats Units.

Finalment, Josep Santaló, professor i exvicerector d'Investigació, va exposar les principals qüestions tractades al Fòrum i va destacar el «paper central de la UAB en la recerca, al qual no pot ni ha de renunciar».

Els periodistes, durant la taula del Fòrum.

Una reflexió sobre el Fòrum

El subtítol del Fòrum de la Recerca 2006, «Investigació i societat», tenia una doble voluntat. D'una banda, esbrinar com n'era d'útil a la societat; i d'altra banda, fer un escrutini sobre quina percepció tenien de la recerca els agents institucionals o els socials. Per respondre-ho, al Fòrum es va constatar, d'una banda, que curiosament les estadístiques mostren que l'interès informatiu de la població en temes de medicina i salut i de ciència i tecnologia està en el segon lloc, després de les notícies esportives. No és sorprenent? I d'altra banda, semblava que hi havia acord amb la percepció que els polítics, el tema de recerca el posen sobre la taula adduint que és el motor capdavanter per al desenvolupament econòmic d'un país.

Altres aportacions han constatat que la recerca està millor que fa deu anys, tant en resultats com en condicions objectives. A tall d'exemple, a la UAB, els articles publicats i indexats a la Web of Knowledge, entre 1996 i 2005, han augmentat un 63 %; entre 1996 i 2006, el nombre de tècnics de suport a la recerca ha passat de 0 a 80 persones; i el nombre de projectes entre 1996 i 2003 s'ha incrementat un 42 %.

El Fòrum ens ha nodrit de punts de referència. Responsables d'altres universitats europees o internacionals han ofert les seves experiències. També s'han mostrat les experiències de caràcter polític, de nivell nacional i internacional, que han dibuixat els límits del panorama polític de la recerca general en què s'ha mogut la política de recerca de la UAB els darrers anys.

Un cop clos, queden diverses feines per fer. Reflexions sobre política de recerca, sobre decisions que s'han de prendre, com redibuixar les estratègies a curt, mitjà i llarg termini. Així, us convido a participar en aquesta anàlisi.

Montserrat Pallarès Barberà
Vicerectora d'Investigació

Identificat el cos d'una fossa comuna mitjançant l'ADN mitocondrial

El Grup d'Identificació Genètica de la Facultat de Medicina de la UAB ha identificat el cos de José Martín López, desaparegut durant la Guerra Civil, mitjançant l'anàlisi genètica de l'ADN mitocondrial, una metodologia desenvolupada pel grup que ja es va utilitzar amb èxit en la identificació dels cossos d'una fossa de Burgos. La identificació s'ha realitzat comparant l'ADN mitocondrial de la mostra d'una familiar del desapare-

gut amb el de les restes trobades. La fossa del Castillo de Fuente el Sol contenia les restes d'onze veïns d'Ataquines (Valladolid), assassinats l'agost de 1936. El nebot d'un dels desapareguts, Julián Martín, en nom propi i en el de l'Asociación para la Recuperación de la Memoria Histórica de Valladolid, es va posar en contacte amb el grup de la UAB i li va demanar la col·laboració en la identificació del seu oncle, José Martín.

Julián Martín va enviar al laboratori queixals i un detallat informe antropològic dels onze desapareguts i la mostra de sang d'una cosina seva que pertany al mateix llinatge mitocondrial que el desaparegut. L'anàlisi genètica mitocondrial es va fer a la UAB. Un dels cossos, el número 8, va presentar de manera inequívoca les mateixes característiques que la familiar, de manera que es va poder identificar com a José Martín.

COMUNITAT

S'inaugura una obra de Perejaume al campus

La peça es diu «L'enclavament de Bellaterra» i és un cargol de bronze

L'acció d'enclavament de l'obra, situada entre la riera de l'eix central i la Facultat de Dret.

L'autor, Perejaume, Premi Nacional d'Arts Plàstiques.

➤ És una mostra més per humanitzar el campus i fer més amable l'entorn de la convivència quotidiana

El dia 7 de març, a l'espai del campus ubicat entre la riera de l'eix central i la Facultat de Dret de la Universitat Autònoma de Barcelona, va tenir lloc l'acte d'inauguració de l'escultura «L'enclavament de Bellaterra», obra de l'artista Perejaume, darrer premi Nacional d'Arts Plàstiques.

L'escultura, encarregada per la Fundació Universitat Autònoma de Barcelona, és un cargol metàl·lic de bronze amb rosca de bis i cabota d'estrella d'un metre i mig d'alçada i 90 centímetres de diàmetre. La cabota té un text cisellat de 184 lletres realitzat amb una fresa d'un mil·límetre de fondària on es pot llegir: «L'Enclavament de Bellaterra. Mantingueu ferm el lloc en el lloc. Prou de despendre. Feu fermaça local en tot i per tot. Deixeu en terra la perfecció de la terra. No la vulgueu traslladar a cap més banda. Claveu-la bé allà on es trobi».

L'obra va ser instal·lada a la seva ubicació definitiva en una acció d'enclavament que va tenir lloc amb la presència de l'autor i de nombrosos membres de la comunitat universitària.

Joan Carbonell, vicerector d'Estudients i de Cultura, va presentar l'obra amb un

parlament amb evocacions clàssiques. Va recordar l'esforç fet els últims anys per humanitzar el campus i fer més amable l'entorn de la convivència quotidiana.

SUPERFÍCIE I SÍMBOL

Després de glossar la bellesa i l'harmonia de l'obra, així com les seves mesures de proporció estètica en comparació amb les columnes de la UAB, va cloure la seva intervenció amb una cita d'Oscar Wilde: «Tot art és a la vegada superfície i símbol. Qui va més enllà de la superfície corre un risc; qui llegeix el símbol corre un risc», així va explicar el seu risc d'interpretacions de l'obra.

Perejaume és pintor i poeta. En el seu treball es barregen pràctiques literàries i visuals.

Columnes de la UAB, d'Andreu Alfaro.

Patrimoni artístic

La Universitat Autònoma de Barcelona ha anat incrementant el seu patrimoni artístic en el decurs dels seus quasi quaranta anys d'existència. Des del primer logotip, un escut identificatiu de la UAB, que va fer Josep Maria Subirachs, fins a l'escultura de Perejaume, un seguit d'obres d'Aguilar, Alfaro, Benito, Caro, Corberó, Llimós, Navarro, Orensanz, Plazuelo, Solano i Vaccaro, entre d'altres, han anat ocupant part del campus.

Les espectaculars columnes d'Andreu Alfaro, inaugurades el 2000, i les tres escultures cedides pel Museu d'Art Contemporani de Barcelona el 2005, s'han vist ara acompanyades per l'obra de Perejaume, que, amb les escultures i pintures adquirides el 1989 amb motiu del vintè aniversari de la creació de la UAB, constitueixen ja un bon patrimoni artístic de la Universitat.

Escultures cedides pel Macba a la UAB, ubicades al campus.

Esclata l'Artefacte 07 a la UAB

➤ La música de Llibert Fortuny enceta el minifestival d'espectacles i artistes innovadors

El concert del grup Llibert Fortuny Elèctric Quintet va obrir, el 27 de febrer passat, la segona edició del minifestival Artefacte 07, a la sala de Teatre de la UAB. Tres representacions teatrals i una peça de dansa han anat completant, al llarg del mes de març, el calendari d'actuacions que inclou aquest esdeveniment cultural, caracteritzat sobretot per la seva tendència trencadora.

Els mateixos organitzadors defineixen Artefacte 07 com «un festival avantguardista no apte per a mentalitats conservadores, amb un marcat segell contemporani i de risc». I, amb aquest esperit, han

preparat les cinc actuacions que componen el programa del certamen.

L'arrencada del festival amb la música del Llibert Fortuny Elèctric Quintet, un músic que està aconseguint acostar el jazz a la gent més jove, va ser tot un èxit d'assistència. La sala de Teatre de la UAB es va quedar petita per escoltar aquest músic, que ha rebut el premi de millor intèrpret de jazz de l'Associació de Músics de Jazz i Música Moderna de Catalunya.

Del 27 de febrer al 27 de març, tots els dimarts a les 14 hores, la sala de Teatre de la UAB ha anat obrint les portes al teatre i a la dansa. El 6 de març, va ser el torn de la Companyia Ada Vilaró, i el 13 de març, de Teatre de Ponent. El 20 de març, està prevista l'actuació de la companyia de dansa Gelabert-Azzopardi, i el dia 27 de març, la Companyia Loscordeiros.sc tancarà el festival.

La FTI engega un nou projecte editorial

La Facultat de Traducció i d'Interpretació ha engegat un nou projecte editorial per facilitar la difusió i l'aprenentatge de llengües poc traduïdes. La nova col·lecció de traduccions «Llibres del Camaleó» neix a partir de les traduccions d'alumnes de la UAB, amb la col·laboració de l'editorial Arola. Els tres primers volums són obres originals japoneses, xineses i de poesia alemanya i incorporen com a novetat un DVD amb els textos en llengua original, les traduccions i una versió sonora, enregistrades per estudiants de la Facultat de Traducció i d'Interpretació

o persones natives. El professor Joan Fontcuberta, un dels coordinadors d'aquest projecte, destaca que l'objectiu és «aproximar al lector català alguns autors i obres poc coneguts aquí, però molt importants als seus països». Es tracta dels títols *Nit de tempestes i altres poemes*, d'Hugo von Hofmannsthal, traduït pel mateix Fontcuberta; *L'armari. Tres peces de teatre no modern*, de Yukio Mishima, amb traducció de Mercè Altimir; i *Pan gu crea l'univers. Contes tradicionals xinesos*, traduïts per Carles Prado-Fonts.

BREUS

Exposició de Kim Manresa i Chris Kennett

El Centre d'Estudis Olímpics de la Universitat Autònoma de Barcelona presenta l'exposició «Immigració: una nova mirada cultural a l'esport», un treball de fotoperiodisme i d'investigació social de Kim Manresa i Chris Kennett, inaugurada el dijous 1 de març, a les 19.30 h, al Museu d'Història de la Immigració de Catalunya (MHIC), a Sant Adrià de Besòs. L'exposició, que es podrà visitar fins al 12 de maig de 2007, mostra com l'esport pot ser una eina d'integració i cohesió social i, en particular, per a la integració de persones que vénen de fora de Catalunya preservant la seva identitat cultural a través de la pràctica dels seus esports autòctons, integrant-se o creant noves dinàmiques esportives en esports practicats a Catalunya, i també participant en esports tradicionals catalans. És la primera vegada que es fa un treball d'investigació social partint d'aquesta visió sociològica de l'esport i la immigració, i combinant la investigació acadèmica amb un treball de fotoperiodisme que vol reflectir la pràctica de l'esport en si, però també l'entorn que l'envolta, els entrenaments, el públic i els familiars que assisteixen als partits i el vincle que els uneix.

Conferències i tallers sobre l'activitat física al SAF

El Servei d'Activitat Física (SAF) ha iniciat el mes de març les activitats del segon quadrimestre, centrades en aquest cas a ensenyar les tècniques més saludables per mantenir una bona forma física. En aquest sentit, el SAF combinarà conferències per part d'experts en la matèria amb tallers oberts a tota la comunitat universitària, on es posaran en pràctica algunes eines físiques, com les tècniques de restitució física a l'aigua o els exercicis per enfortir malucs i cames o reduir el gruix corporal. En la vessant teòrica, la professora de Psicologia de l'Esport Beatriz Galilea o el doctor en Antropologia David Fornons seran alguns dels experts encarregats d'aportar recursos sobre, per exemple, com prevenir trastorns alimentaris o els efectes nocius de les drogues sobre l'organisme. Les conferències s'allargaran fins al 8 de maig, i els tallers, fins al 23 de maig.

El Fòrum Plèiades dóna veu als estudiants immigrants

➤ Alumnes marroquins expliquen les dificultats d'integració al sistema educatiu català

Van arribar a Catalunya amb la il·lusió de trobar una educació que els permetés formar-se professionalment i treballar a casa nostra. Les dificultats, però, són més grans del que sembla. Aquesta seria una de les conclusions que treuen els joves marroquins que han estat escolaritzats a Catalunya. L'Institut de Ciències de l'Educació va organitzar, el mes de febrer passat, el Fòrum Plèiades, unes jornades on es donava veu a les experiències que alguns estudiants del Marroc han viscut durant el seu procés d'integració a la nostra societat.

Hi ha qui ha aconseguit guanyar-se un futur laboral important, com és el cas de l'Atlali, que treballa com a educador social a l'Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat i que no oblidava els obstacles que va haver de patir. «Em van fer fora de l'institut després de repetir curs tres cops. La majoria dels meus amics van acabar malament i els immigrants tenim una gran sensació de frustració. Veus que no pots fer gaire cosa més», assegura. D'altres, en canvi, continuen estudiant per forjar-se un futur digne. Najwa, diplomada en Ciències Empresarials, critica el sistema educatiu català. «La

L'ICE va organitzar aquestes jornades.

diferència entre l'ESO i el Batxillerat és molt gran i genera molts problemes a la gent que som d'aquí. Cal un canvi de model urgentment. El paper del professorat és fonamental en una etapa tan dura com l'adolescència, on hi ha conflictes intergeneracionals», diu.

PREJUDICIS I ESTEREOTIPS

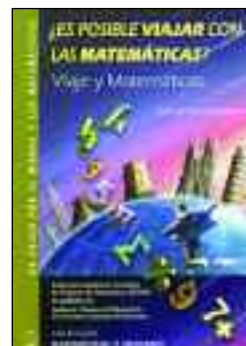
L'Ashraf fa Enginyeria Industrial i demana que s'acabin les etiquetes que encara pengen sobre els arabomusulmans. «Des de la primera guerra de l'Iraq, s'han anat construint prejudicis i estereotips sobre nosaltres que sovint són fomentats des de la premsa. Això és un fre a la integració i dificulta l'aprenentatge», afirma. Tots ells reclamen que no es camufla la interculturalitat al darrere de l'anomenada assimilació i que la Universitat faci de catalitzador entre la societat i els nous immigrants. De moment, en general, són optimistes. «Si treballem tots plegats, arribarem», conclou la Najwa.

Compromís universitari per la llengua de signes

La I Jornada de la Xarxa Interuniversitària per a la Investigació i Docència de les Llengües va advocar per potenciar la recerca de les llengües de signes, formar professionals en l'educació de les persones sordes i incloure en els plans d'estudi la llengua de signes com una llengua més. Un acord signat per catorze universitats espanyoles es compromet a fer una nova aposta per a la integració dels discapacitats auditius, amb un projecte liderat per la UAB que inclourà cursos de llengües de senyals, unitats d'atenció a

l'alumnat sord i col·laboracions amb el moviment associatiu de persones sordes. Dins la trobada, els experts universitaris van concloure que el nombre tan reduït de persones amb sordesa que inicien estudis universitaris es deu, principalment, al fet que, en els primers anys de la seva vida, no adquireixen una primera llengua i que s'hauria d'assegurar la implantació, en els centres d'ensenyament infantil, de primària i de secundària, d'un model d'educació bilingüe (llengua oral / llengua de signes).

PUBLICACIONS

¿ES POSIBLE VIAJAR CON LAS MATEMÁTICAS? *Viaje y matemáticas.* Federación Española de Sociedades de Profesores de Matemáticas (FESPM). En coedició amb l'Institut de Ciències de l'Educació de la UAB. Grup Vilatzara. Col·lecció: *Matemáticas y Entorno*. 2006.

Aquest és un llibre de viatges, de viatges amb mirada matemàtica, viatges reals o virtuals a través del planeta. L'habilitat més rellevant del llibre consisteix a fer emergir dels contextos elements matemàtics importants, a explotar tota la seva potencialitat, a proposar lectures de fons fins a arribar al punt just d'equilibri entre el contingut matemàtic i la força de la realitat que s'estudia.

OPTIMIZAR LA VIDA. *Claves para conocer la felicidad.* Albert Figueras. Barcelona: Alienta. 2006.

L'autor, professor de la UAB, ens presenta una obra de caràcter divulgatiu que dóna a conèixer els avantatges de tenir una actitud positiva davant l'existència. L'obra s'estructura com un viatge amb tres estacions: la primera s'atura en l'animal humà com a espècie que viu en societat i tracta de comprendre què el motiva; la segona s'aproxima a les àrees del cervell que estan involucrades en la percepció sensorial; i l'última dóna a conèixer alguns neurotransmissors i hormones que ens permeten aconseguir les respostes ideades pel cervell.

«He après que per ser un bon metge cal ser una bona persona»

BENITO

Jaume Francisco

Jaume Francisco, que l'estiu passat es va llicenciar en Medicina per la UAB, està aquests dies molt content i alhora una mica atabalat responent als mitjans de comunicació sobre el seu lloc al capdavant de la classificació en l'examen MIR (Metge Intern Resident). Gràcies a la seva nota, podrà triar una de les 5.590 places de formació especialitzada que s'ofereixen aquest any en algun dels hospitals públics de l'Estat espanyol. Aquest jove metge ja fa unes setmanes que treballa al CAP del seu poble, Caldes de Montbui, on va cursar tot l'ensenyament a l'Escola Pia. Ell es considera un noi normal i corrent, que quan no estudia fa d'entrenador d'un equip de bàsquet i que surt de festa, com qualsevol noi de la seva edat, de tant en tant.

➤ L'AUTÒNOMA ha parlat amb l'estudiant que ha tret la millor nota de tot l'Estat espanyol en l'examen MIR

Com t'has preparat la prova?

Com la majoria dels meus companys, em vaig apuntar a una acadèmia a sisè curs. I una vegada acabada la carrera, s'intensifica l'estudi. Els dissabtes ens podíem passar a l'acadèmia entre vuit i deu hores diàries. Encara que suposo que també m'ha ajudat el bon expedient que portava de la carrera. De fet, la nota final és un 75 % de l'examen i un 25 % de la carrera.

I com valoreu la formació rebuda a la Universitat Autònoma de Barcelona?

Sincerament, estic molt content de la UAB. I en particular he trobat molt interessants les pràctiques a l'Hospital de la Vall d'Hebron, on he cursat els

quatre anys últims de la carrera. I també vaig estar un estiu fent pràctiques a l'Hospital Parc Taulí de Sabadell.

T'ha quedat algun aprenentatge especial de la carrera? O algun professor per recordar per sempre més?

He tingut professors molt bons. A la UAB n'hi ha d'excel·lents, encara que no voldria dir cap nom. Però sobretot són bones persones, que crec que és imprescindible per ser un bon metge.

Per què?

Perquè en aquesta professió hi ha una relació molt estreta amb el pacient i has de saber tractar les persones i tenir molt sentit comú.

És un tema vocacional la medicina?

Sí. Tot i que no hi ha ningú a la meua família que es dediqui a la medicina, de petit em cridava molt l'atenció. També vaig tenir alguns dubtes perquè era una carrera molt llarga... i t'ho pen-

ses una mica. Però al final, en veure que treus bones notes i que ho pots fer, doncs m'hi vaig engrescar.

I ara, què t'espera?

A partir del juny faré la residència durant quatre anys. A l'abril he d'anar a Madrid a triar la plaça. A la Vall d'Hebron hi he estat molt bé, i és una opció preferent, però encara m'ho he de mirar a fons. Vull fer cardiologia.

I et pagaran bé?

És un sou aproximat de 900 euros bruts al mes, i a part les guàrdies. Els qui optem pel MIR ja sabem que els primers anys són molt sacrificats, amb unes condicions laborals pèssimes... però a la llarga compensarà.

I la sanitat, en general, com la veus?

Crec que falta que s'hi dediquin més recursos humans i materials (igual que a l'ensenyament). Però penso que el sistema de Catalunya és dels millors.

l'autònoma

UAB
Universitat Autònoma
de Barcelona

L'AUTÒNOMA

Publicació de la UAB

EDICIÓ I PRODUCCIÓ:

Àrea de Comunicació i de Promoció

IMPRESSIÓ:

Servei de Publicacions

REDACCIÓ: E. Crespo, M. J. Delgado, P. Gallegos, M. A. Linares, A. Merino, S. Perelló, J. Rico, L. Santos, C. Valls

FOTOGRAFIES: M. Benito, P. Caufapé, J. Pareto, A. Zamora

Març de 2007. Núm. 201

Les opinions expressades pels entrevistats reflecteixen únicament les seves idees.

Està prohibida la reproducció total o parcial dels continguts d'aquesta revista sense l'autorització escrita de l'editor.

L'AUTÒNOMA es pot imprimir en format Acrobat via Internet a: www.uab.es

UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA

Àrea de Comunicació i de Promoció
Edifici del Rectorat
08193 Bellaterra
(Cerdanyola del Vallès)
Tel. 93 581 13 35
Fax 93 581 25 46
www.uab.es
g.premsa@uab.es